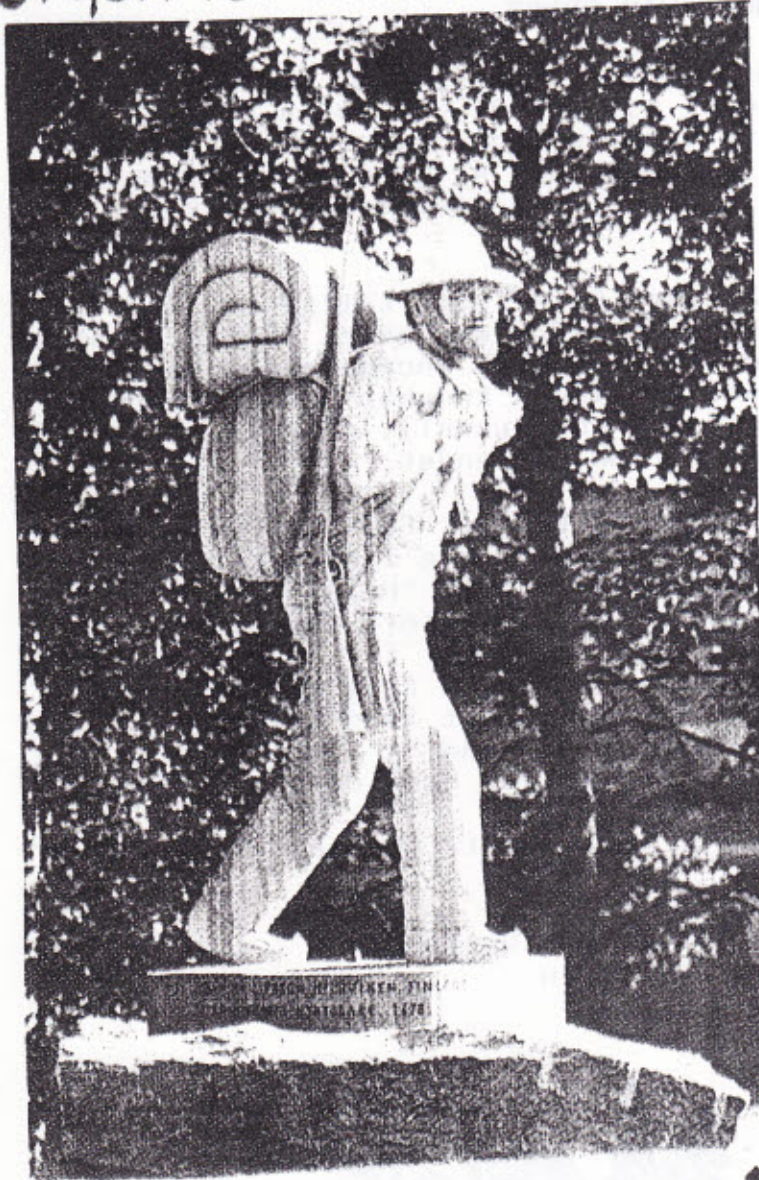

ÖA Örtåsk Allehanda

Organ för Intresseföreningen

Utgivare:

Örtåsk Intresseförening

Redaktion:

Tore Svensson Barbro Gustafsson

Mary Örestig Carina Norberg

Linda Öhrman.

ÅRSMÖTE.

24/3 18" Torsdag.

Öregårdens Matsal,

19" Carl Eskil.

Wallrudh.

Lycksele Kommun.

Informerar om

Översiktsplanen.

Vi bjuder på fika.

VÄLKOMNA!

INNEHÅLL

- Intresseföreningen har ordet.
- Skolans journalister.
- Framtid och aktuellt
- Smått och gott
- Verksamhets och organisations aktiviteter 1994.

ÖRTRÄSK

PärLAN vid Öreälven

INTRESSEFÖRENINGEN HAR ORDET

För att förvalta vad tidigare generationer lämnat och se framtidens möjligheter måste vi hjälpas åt och samla alla goda, positiva krafter för att vända utvecklingen inom örträsk med omnejd. I annat fall blir lampan som är tänd i fritidshuset en allt mer dominerande syn och det enda livstecken som kan skönjas.

Denna vackra bygd som har så många värdefulla tillgångar bör ha en ljus framtid. Det finns storslagen natur med skog, åker och vatten. God service, skola, barn- och äldreomsorg, många småföretag, hus och lokaler för olika ändamål. De äldres kunskap och erfarenhet och de unga med olika utbildningar och yrkesliv som vill stanna, återvända eller flytta in för att bo på landet.

Det är nu när många byar samlar sina krafter för utveckling som vi skall hänga med. Byagrupperna organiserar sig i bygderåd länsvis och för hela landet arbetar folkrörelserådet "Hela Sverige skall leva". Det är således en ny folkrörelse av stort format som växer fram.

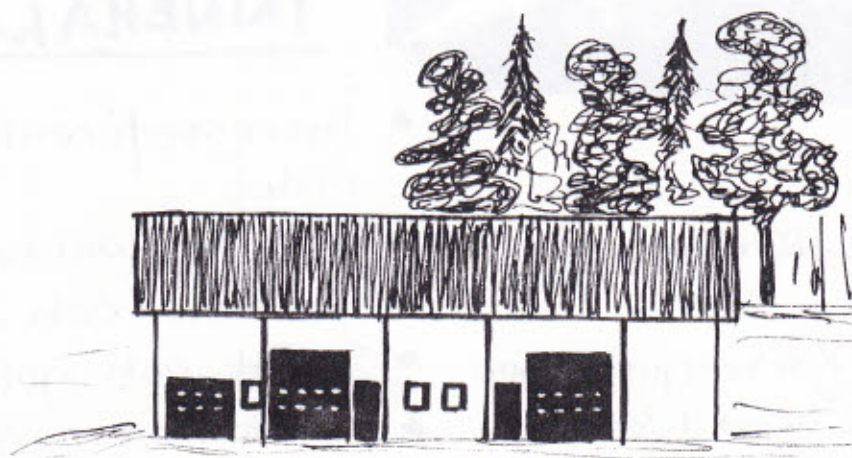
Arbetsmarknadsdepartementet lägger inom kort fram en regionalpolitisk proposition som bl.a innehåller ett landsbygdsavsnitt där landsbygdsrörelsens förslag ligger som grund.

Detta ger oss råg i ryggen och stärker vår egen och landsbygdens självkänsla.

Vi skall våga sträcka på oss och vara stolta över att vi bor i en by.

Med framtidstro och optimism för Örträskbygden.

Styrelsen

INDUSTRIHUSET

Satsning för framtiden

INTRESSEFÖRENINGEN SER FRAMÅT OCH BAKÅT

Under 1980-talet bildades en tvärpolitisk grupp i Örträsk som under flera år aktivt arbetade för en positiv utveckling i bygden. Med sitt stora engagemang av många eldsjälar och mycket ideellt arbete uppfördes byns industrihus och initiativet togs för att rädda den gamla flottningsdammen till eftervärlden. År 1990 ombildades gruppen till en intresseförening med uppgift att fortsätta arbetet för bygdens framtid.

Örträskbygdens Intresseförening är ansluten till Västerbottens Bygderåd och Folkrörelserådet "Hela Sverige skall leva".

Nuvarande styrelsen består av följande personer:

Svante Inemyr ordf., Carina Norberg kassör, Mary Örestig sekr., Göte Edvinsson, Linda Öhrman, Agneta Wiklund-Helén, Leif Olofsson, Nils Olof Fransson, Barbro Gustafsson.

Suppleanter Tore Svensson, Peder Landström, Paul Dahlgren, Bodil Gustafsson, Louise Persson, Erik Svalberg.

Valberedning Evy Persson Ingevald Örestig, Elsa Jonsson.

År 1992 påbörjades arbetet med en ny badplats vid Hembygdsgården. En utvecklingsgrupp bestående av Svante Inemyr, Mary Örestig, Christina Holmgren, Elisabeth Jonsson, Karin Svensson Tore Nyström Tore Svensson, Majvor Sigfridsson, Linda Öhrman, Jenny Johansson, Veronica Hedman, Leif Olofsson, Barbro Gustafsson m.fl. samlades under hösten och utarbetade ett program för intresseföreningens fortsatta arbete och målsättning. Stimulera inflyttning, värna om servicen, göra en turistbroschyr, sätta upp bya- och turistmålsskyltar samt ta fram projekt för arbetslösa var några av förslagen som framfördes.

Från 1993 års verksamhet kan nämnas:

Två träffar med ortens föreningar.	Deltagit i Lyckselekarnevalen
Fortsatt arbete med badplatsen.	Utarbetat turistbroschyr.
Satt upp bya- och turistmålsskyltar.	Inköpt 2 st röjsågar.
Remissvar till Glesbygdsmyndighetens tre idéskrifter.	ALU-arbeten röjning vid sjön -"- rastskydd vid stugbyn
Skoterleder upprustade av frivilliga.	Bilväg till flottningsdammen.
Lämnat remissyttrande angående översiktsplan Lycksele kommun.	Informationsträff om husläkarsystemet.

För framtiden önskar vi din hjälp och medverkan.

Vad kan vi göra med alla samlade resurser?	Vad är viktigt för bygdens framtid?
Kan vi förbättra sammanhållning och gemenskap?	Behövs flera träffpunkter-kulturaktiviteter?
Kan utbudet av arbetstillfällen breddas?	Kan vi stimulera inflyttning till bygden?

VÄLKOMMEN MED I VÅR GEMENSKAP MED DINA KUNSKAPER OCH FÖRSLAG.
DET ÄR ROLIGT ATT ARBETA TILLSAMMANS.

Finns intresse, utges nästa nr av ÖA till hösten.
Bidrag och material emottages tacksamt.

INTERVJUER MED INFLYTTADE ÖRTRÄSKBOR.

Intervju med Lorina och Peder Landström.

1. Varför flyttade ni hit?
P.: För att komma bort från mamma och att få något eget.
- L.: Därför att jag träffade Peder.
2. Tyckte ni att det var något som fattades när ni flyttade till Örträsk?
Peder tyckte inte det var något som fattades men Lorina ville att det fanns fler affärer.
3. Tycker ni Örträsk är en fin by?
Vi tycker att Örträsk är Sveriges vackraste by.
4. Tycker ni att det är något som fattas nu?
Båda tycker inte att det fattas något.
5. Kände ni någon när ni flyttade hit?
Peder hade de flesta kompisarna här och Lorina hade några.
6. Tycker ni att det är lätt att få jobb i Örträsk?
De tycker båda två att det är svårt att få jobb i Örträsk.
7. Vad jobbade ni med innan ni flyttade hit?
Peder jobbade som svetsare på Volvo Umeverken och Lorina jobbade på ett dagis.
8. Var växte ni upp?
Peder växte upp i Öredalen och Lorina i Vänjaurbäck.

(Lorina Landström, Viktoria Wahlberg)

Intervju med Assar och Margareta Jonsson.

1. Varför flyttade ni hit?
Vi ville flytta till Norrland och huset i Skurträsk som Assar hade bott i när han var liten stod tomt. För att slippa ha tre barn på dagis så passade den här lösningen.
2. Vad är bra med Skurträsk?
Här kan man koppla av och leva fritt.
3. Hur är det att bo i Skurträsk?
Det är bra, lugnt och fridfullt.
4. Saknar ni något här i Skurträsk?
Bättre vägar.
5. Vad jobbar ni med?
Margareta är distriktsköterska och Assar tillverkar markiser.
6. Är det någon nackdel att bo i Skurträsk när man jobbar med det ni gör?
Ja, de långa resorna.
7. Ska ni bo kvar?
Ja.

(Lena Nygren, Tomas Jonsson)

Intervju med Christina Holmgren.

1. Varför flyttade du till Örträsk?
Jag fick ett jobb här.
2. Är det något du saknar här i Örträsk?
Havet.
3. Har du någon släkt här?
Nej.
4. Var bodde du förut?
Luleå.
5. Vad tyckte du om Örträsk första gången du kom hit?
Det var ganska vackert och instängd.
6. Var det svårt att hitta jobb när du kom hit?
Nej.

Intervju med Agneta och Mats Helén.

1. Hur kändes det att flytta hit?
Mats tyckte att det kändes bra att flytta hit.
2. Varför flyttade du hit?
Därför att Agneta ville flytta hem. Men Mats ville också flytta hit för det var så fint.
3. Kände du någon här?
Jag kände bara Rut och Harry, Agnetas föräldrar.
4. Var bodde du förut?
I Uppsala.
5. Saknar ni något här?
Mats saknar biograf.
6. Tycker du att Örträsk är trevligt?
Ja, Örträsk är mycket trevligt.
7. I längtar du tillbaka?
Nej, det gör jag inte.
8. Hur många år har du bott här?
11 år.
9. Tycker du att renarna är trevliga?
Både Mats och Agneta tycker att renarna är trevliga, när de inte är på deras tomt.
10. Vad jobbar ni med?
Mats jobbar på Föreningsbanken och Agneta jobbar på Västerbottens Folkblad.
11. Hur tycker ni att era jobb är?
Båda tycker att deras jobb är roliga och trevliga.
12. Hade du något husdjur när du flyttade?
Nej.

(Sofia Björjesson, Mikael Bengtsson)

Intervju med Rolf Wahlberg och Ann-Gerd.

1. Varför flyttade ni till Örträsk?
Trivdes inte i Bjurholm, större utrymme och dessutom hade Anngerd jobb här.
2. Hur länge har ni bott här?
Flyttade hit 1989, således 5 år.
3. Har ni bott i Örträsk tidigare?
Det har Rolf gjort, men inte Anngerd.
4. Vad jobbar ni med?
Rolf är zoologisk konservator och Anngerd jobbar inom hemtjänsten.
5. Gillar ni Örträsk?
Ja, mycket!
6. Är det något ni saknar i Örträsk?
Ja, den försämrade servicen.
7. Ska ni bo kvar?
Ja.
8. Vad tyckte du om Örträsk första gången du sag det?
Huvva se hemskt att bo långt inne i urskogen! Men fint var det!
9. Är det något ni vill ta bort i Örträsk?
Nej.
10. Vad tycker ni om skolan?
Den är okej!
11. Vad tycker ni är dåligt med Örträsk?
Den försämrade servicen, få arbetstillfällen och de få busssturna.
12. Varför blev du konservator?
Det berodde på mitt intresse.
13. Vad tycker du om stugbyn?
Den är ett måste för Örträsk.
14. Vad tycker ni om att det är mycket renar i Örträsk?
Vi gillar inte renarna och vi tycker att samerna ska ha bättre ordning på djuren.
15. Vad tycker ni om att posten har flyttat till Örträsk livs?
Det kan ju aldrig ersätta ett riktigt postkontor. Den fungerar bra och en fördel är ju att det är öppet hela dagen och har trevlig personal.

(Martin Isenqvist, Anna Redforsen, Sofia Jonsson)

Intervju med Janne Engström.

1. Varför flyttade du till Örträsk?
Därför att jag träffade Gertrud i Uppsala.
2. Tycker du att det saknas något i byn?
Nej.
3. Tycker du att det är en fin by? I så fall varför?
Ja, byn är fin och naturen är fantastisk.
4. Varför skaffade ni en lagard?
Både Gertrud och jag är utbildade till bönder.
5. Var bodde ni förut?
Uppsala.
6. Hade ni någon lagard där ni bodde förut?
Nej, men jag jobbade som arbetsledare.
7. Vad för slags utbildning har du gått?
Jordbruksutbildning.
8. Vad tycker du om örträskborna?
Bra.
9. Tycker ni att det ska komma mer folk till byn?
Ja, fler unga.
10. Vad tycker du om affären?
Jag tycker att det är viktigt för den dagliga servicen att det finns både livsmedelsaffär och bensinförsäljning. Därför är det synd att det är förhållandevis dålig ordning samt att kontrollen av datumen är bristfällig. Dessutom säljer de för mycket importerat kött. Vi får hoppas att vi får ha butiken kvar.
11. Vad tycker du om att dagis, förskola och årskurserna 1-6 går i samma hus?
Det är inte riktigt positivt då omställningen från årskurs 6 till 7 kan bli besvärlig.
12. Vad tycker du om Vackra dalens stugby?
Jag tycker att stugbyn är bland det viktigaste vi har i Örträsk. Det är därför synd att det långsiktiga underhållet är eftersatt och som en följd därav även det dagliga. Det är viktigt för Örträsk att få ha stugbyn kvar, som stugby.
13. Varför blev du hende?
Därför att jag är intresserad att jobba kroppsligt med djur och natur.
14. Vad tycker du om att polackerna kommer hit på sommaren?
Det är inte riktigt positivt, bla så pressar de ner bärpriserna.
15. Vad tycker du om Örträsk?
Bra.
16. Hur länge har du bott här?
6 år.
17. Kände du någon när ni flyttade hit?
Ja.
18. Vad tycker du om att Posten har flyttat?
Egentligen berörs vi inte av det.

(Maria Bengtsson, Stefan Svensson)

Intervju med Ingrid Gustafsson.

1. Vad tycker du om örträskbygden?
Den är vacker och rolig att bo i.
2. Varför flyttade du till bygden?
Därför att jag har mina rötter här.
3. Var bodde du förut?
I Kasamark.
4. Saknar du någonting därifrån?
Man får inte tidsningen på morgnaden.
5. Saknar du någonting här i Langsele?
En affär och skola skulle ge liv till byn.
6. Vad har du för utbildning?
Jag är socionom och har gått på socialhögskolan. Nu jobbar jag med utbildning på länsstyrelsen i Västerbotten.

(Lena Gustafsson, Elina Hultberg)

KOMMENTARER TILL KLAGOMÅL

Sven Olofsson, Örträsk Handel o Bensin AB

Varor med utgående datum säljes till halva priset, kunden avgör valet.

Pris och efterfrågan avgör försäljning av importerade livsmedel.

Svante Inemyr, Vackra dalens Stugby

Anläggningens framtid oviss och kommunens underhåll eftersatt.

Dammen utflyktsmål i sommar.
Nu är bilväg klar.

NÅGRA DIALEKTALA UTTRYCK.

ALLMÄNNA UTTRYCK.

Dialektord	Betydelse
Annörja	väg, skidspår
te'ven	lukt
skeve	sagspan
hurves	frysa ha frossbrytningar
snatträn	hjärtan
brannbära	hallen
linhera	långan
klomrut	slarvig
hamlut	slarvig
tarv	fuva
feta	ko-stig
raka	köra
ränn	åka skidor
spönn	sparka
klå	klia
ikorn	ekorre
musskara	näbbmus
kråka	korna
strungn	sätta nåt fel i halsen
huche	glida
heva	ös
rona	blå arbetsblus

FÅGLAR.

Dialektord	Betydelse
gocken	gök
jetypa	talltita
köksiken	lavskrika
kött-tjäckling	talgoxe
myrmekra	enkelbeckasin
regnpryp	spillkråka
röskreka	nötskrika
röja	tjäderhöna
sisseliskt	gulspurv
skira	skata
skvakatrast	björktrast
spittitjet	talltita
späning	ormvråk
staru	stare
söiva	svala
tjuflip	grasparv
tranu	trana
tranuela	sädesörja
vorr	orre
åkerhöns	storspov

Insamlat av elever åk 1-6: Örträsk skola.

VANDRINGSLED

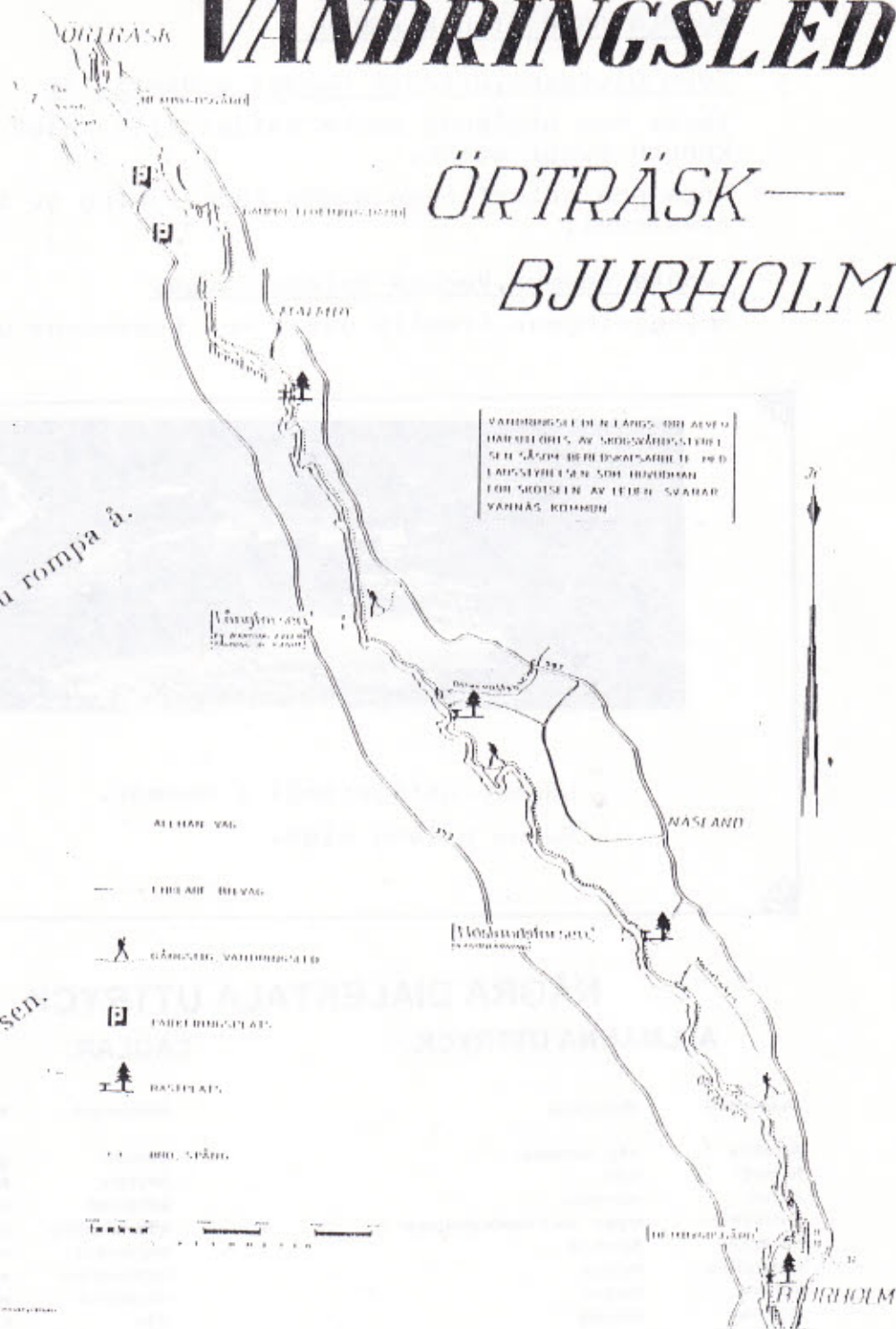
ÖRTRÄSK— BJURHOLM

Ha du tjädd hunn, no tjä du rompa å.

Köks först å flyg sen.

ÖRÅVISAN

Kom följ med oss hör skogens sus
längs fina Öreälven
Forsarnas brus ger nu ljus
Du gamla flottningsled

Refr. Ljuvligt vid Dej få gånga
Kanske en öring fånga
Liljekonvaljer och guckusko
Kungsörnen har även här sitt bo
Här kan vi även se bäver
här spelar orre och tjäder
Sen med kanot nerför forsen vi hör
Öreälvens sång

Mel. Svinsta skär
Text. Diktare från Knaften

SAMLADE INTRYCK från BYAKONGRESSEN i Lycksele den 2. 10. 1993

och Lycksele kommuns BYATRÄFF i Lycksele den 10. 12. 1993

Det är byarna som har framtiden för sig.

Sysselsättningen ska vara i byn.

Vi ska tro på oss själva.

Människorna är ett viktigt kapital.

Flera ska ta ansvar för mera.

En ny demokratisk struktur växer fram.

Mobilisera alla goda krafter och leta fram ledarförmågor.

Inventera alla tänkbara resurser och ta reda på bygdens behov.

Vi ska själva påverka vår framtid i stället för att titta på när andra förändrar den.

Uppvärdera även små förbättringar.

Uppvärdera hembygden.

Uppmuntra ungdomar att våga satsa på landsbygden eller flytta tillbaka.

OMÖJLIGT - HE GÅ INT - HE LÖNS INT utgår härmed ur vårt ordförråd.

För att undvika kritik,
säg ingenting,
gör ingenting,
var ingenting.

E. Hubbard

Tänk va mycke gott som skulle uträttas
om man inte var så noga med vem som
skulle få äran av det.

Första klockboken

Ur Övre Norrlands Bygdemål...

Främmenöga si väl.

Var å en tyj bäst öm sin vattuvälling.

Granölapparna och Örträskfinnarna

Granölappa hadd sine stabu'r åtil Sku'ra. Örträskfinna hade vöri dit å stuļi tjötte. Lappa läjd då n Spå-Klämmet, å han visst n björn åt Örträsk åsta riv krä'ka. Björn kömmä å for ini e föjs å rev n kwig, men kömmä straks ut å ylld sä n lapp-jänt söm såg hä sa: »Stackars jur söm gatt gå fel.» Finna sjönnä-sä å fridd skogen sin, sä björn int kunnä riv na kräk på deres skog.

Örträskbona hadd skutti villrena å satt opp tjötte på jäll-stalpa ti skogen. Då kömmä Granöbona å stal tjötte å skrev på stalpen: »Kok nu!»

Då sa pappa min att hä skull däm få ijänn. På vårn då Granöbona släppt ut kräka, sä kutä all dill dänn stalpa å full ne dö.

DAGSAKTUELLT

Intresseföreningen planerar:
Utbildningsprojekt för kvinnor i Örträsk.
Upprustning av vandringsleden mot Storsvartliden.
Återskapa gammal slätteräng vid Örån.
Nya anslagstavlor monterar i vår.

AKTUELLA PROBLEM I ÖRTRÄSK

Vad händer med stugbyn?
Får ägaren, Lycksele kommun, låta en sådan kapitalförstöring ske?
Hur kan vi få fler platser i Örträsk för personer med stort
vårdbehov?
Företagsverksamhet behövs till den lediga lokalen i industrihuset.
Akut behov av upprustning av vägar:
Väg 597 Örträsk - Öreälvbron norr Örträsk.
Väg 598 Långselevägen.
Väg 605 Vindelvägen mot Skurträsk.

DITT ENGAGEMANG BEHÖVS!

AKTIVITETER I ÖRTRÄSK FRAM TILL SOMMAREN 1994

13/3 Öreälvsloppet, ÖSK ÖLIF	30/4 Majbrasa, ÖSK
20/3 Friluftssöndag på stugbyn	17/5 Byaträff Kommunens
Intresseför. och LRF	Byautvecklare
24/3 Årsmöte Intresseföreningen	24/6 Midsommarafton, ÖSK
26/3 Kvinnornas Lördagslunch	Nattlunken
25/4 Byaträff Öråns turistväg	25/6 Midsommardansen
Kommunens byautvecklare	Hembygdsföreningen
Arrangemang under juli månad: Örträsk runt, ÖSK.	
Röda Korset ordnar utställning i Hembygdsgården 2 juliveckor.	

Kan hembygdsfesten i Örträsk återuppstå? Om många vill, går det att genomföra.

Den första skidtävlingen

Den första skidtävlingen i Örträsk lär ha arrangerats redan på 1890-talet. Man hade gemensam start och åkte ett varv runt Örträsksjön (ca 2 mil). Många startade men alla kom inte fram till målet i det dåligt preparerade spåret. Först i mål var Fredrik Vennberg (1872-1954) torpare, skogsarbetare och hemskomakare från Fårberget, Örträsk. Tvåa var skräddaren Lars Skarin (1873-1951), Örträsk och trea en same med okänt namn. De skidor som användes var för det mesta uppåt 270 cm långa och 8 cm breda. Fötterna var instoppade i "skiöhl" och man hade en enda stav utan kringla. En bit in på 1900-talet började skidlöparna använda två stavar och först några år före 1920-talet blev stavarna kringelförsedda.

